VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVII. évfolyam,
8101. szám

4 oldal,
30 bani,

Péntek
1971.
április 9.

Szorgalmas munkával A BŐ TERMÉSÉRT

A pártvezetés — a mezőgazdasági teendők sikerének záloga

Egyes növényeknél kezdünk kifutni az optimális vetési időből. Gazdasági vezetők és szakemberek mondogatják: **nem érhet bennünket szemrehányás, hiszen a természeti okok is lényegesen akadályozzák a zökkenőmentes munka kibontakozását. Az önigazolás azonban vajmi keveset segit és mondjuk meg igazán, nem mindig helytálló.** Tények bizonyitják, hogy azonos talaj- és természeti viszonyokkal rendelkező szomszédos gazdaságok között is eltérőek az eredmények.

— Nagyon sok függ a szervezéstől. Ezekben a napokban a vezetés és irányitás, a higgadtság és megfontolt intézkedés a legfontosabb. De döntő a szövetkezeti tagság munkához való viszonyulása is. A gazdabecsületre mindig szükség volt, de most is van. Igaz, a tavaszi munkák jellege olyan, hogy elsősorban a gépeké a „döntő szó". Viszont a kétkezi munkára is szükség van és nagyon jó, ha készenlétben áll, ha mindig jelen van, ott és akkor, amikor szükség mutatkozik rá — mondotta Tot Ioan elvtárs, a Borosjenő városi pártbizottság titkára.

Az uj javadalmazási forma alkalmazása gyökeres fordulatot kell hozzon a gazdálkodás eredményességében. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha az egész tagság, a munkák megkezdésének első pillanatától kezdve bizalommal áll munkába. Nos, nézzük meg, mi a helyzet ezen a téren a borosjenői és mokrai termelőszövetkezetekben.

A szavatolt minimális havi jövedelem biztositása ösztönzőleg hatott mindhárom termelőszövetkezet tagságára. Igaz, a szövetkezetek vezetői, mivel nagyobb jövedelmeket valósitanak meg, ennek megfelelően nagyobb havi jövedelmeket juttatnak és juttattak eddig is minden hónapban a munkában részt vevő tagoknak. Tot Ioan elvtárs azt is elmondotta, hogy mig az elmult években több mtsz tag nem vett részt a kapásnövények ápolási és betakaritási munkájában, idén csak a borosjenői I. gazdaságban több mint 400 szövetkezeti család kérte különböző nagyságu parcellák megmüvelését. Munkaerőben tehát nincs is hiány. Ezt bizonyitják az alábbi tények is.

A BOROSJENŐI I. MTSZ-BEN

Eddig beültették a három hektár szolárt paradicsom- és karalábé palántákkal. A szántóföldeken elvetették a 200 hektár cukorrépát, a 90 hektár napraforgót és a 10 hektár burgonyát. A 151 hektár lucernafélékből 130 hektáron már földbe juttatták a magot, ezenkivül 15 hektár bükkönyt is vetettek. Jelenleg a traktorok a 730 hektár kukoricának készitik a magágyat.

A BOROSJENŐI II. MTSZ-BEN

A gépkezelők és a szövetkezeti tagok befejezték az 50 hektár cukorrépa, az 50 hektár here és a burgonya vetését. Nagy területen készitették elő a magágyat a kukoricának is. A csaknem egyhektáros szolárban szépen fejlődnek a palánták. A vetőmag biztositva van és amint az idő engedi, megkezdik a kukorica vetését is.

MOKRÁN

is földben van a cukorrépa, a lucerna, a zab és más növények magva. A kertészek is kitettek magukért. Jelenleg a tagság az 50 hektár öntözéses területen a csatornák tisztitását, javitását végzi.

— A tagság munkában való részvételével nincs probléma. A városi pártbizottság bürója pedig arra törekszik, hogy a gazdaságok vezetői minél önállóbban dolgozzanak, nem bábáskodunk fölöttük, és a felmerülő nehézségeket lehetőleg operativan, a helyszinen oldjuk meg. Szerintünk a mezőgazdaság megszervezésének, vezetésének és tervezésének javitására hozott intézkedések gyakorlati alkalmazása döntő fontosságu az idei terméseredmények biztositásában.

A kezdet jó mindhárom borosjenői termelőszövetkezetben, és ez elsősorban annak tulajdonitható, hogy a városi pártbizottság operativan és konkrétan irányitja a szövetkezetek pártszervezeteit, a vezetőket és a szakembereket. Igy tág lehetőség van a kezdeményezőkészség kibontakozására, ami nagymértékben hozzájárul a növényi és állati termelés növeléséhez, a szövetkezetek gazdasági erősitéséhez.

CSIGYÁR ISTVÁN

Többezer hektár földterületet kell bevetni ezen a tavaszon a Pécskai Állami Mezőgazdasági Vállalat gépesitőinek. Kihasználva a munkára alkalmas időt Chirilă Pavel, Czegezi József, Drăgan Dumitru, Lelik László és a többi traktoros naponta 100 és 100 hektár magágyat készit elő. Munkájuk minősége kifogástalan. Csak igy tovább!

Az angyalkúti ÁMV-ben...

...már kora tavasszal végeztek az őszi gabonák fejtrágyázásával. Az esőt megelőző napokban pedig 180 traktor és más gépi felszerelés dolgozott a talaj előkészitésénél és a tavaszi kulturák magvainak vetésénél. Eddig kifogástalan minőségi munkát végeztek a gépesitők. A napraforgónak már több mint egyharmad részét elvetették, 55 hektáron kiültették a korai káposzta és müanyagfólias termesztésü paradicsom palántáit, elduggatták a fokhagymát. Idei tervelőirányzatuk megvalósitása érdekében célul tüzték ki, hogy 4 300 hektáron termelnek öntözéses müveléssel kukoricát, napraforgót, szójababot és különböző zöldségnemüeket. E területre és ezen felül mintegy 3 700 hektárra kiszórták és földbe dolgozták a 2 000 tonna mütrágyát. A napraforgó vetésével párhuzamosan végzik a kukorica talajelőkészitő munkálatait is.

Lapunk III. oldalán

MAGAZIN

A Román Kommunista Párt küldöttségének látogatása Moszkvában

A Hromatron képcsőüzemben

MOSZKVA. — Laurenţiu Duţă, az Agerpres tudósitója jelenti:

A Román Kommunista Párt küldöttsége, amely élen Nicolae Ceauşescu elvtárssal, a Román Kommunista Part főtitkárával részt vesz az SZKP XXIV. kongresszusán, csütörtök reggel ellátogatott a moszkvai Hromatron üzembe. Az üzem képcsöveket gyárt szines tévékészülékekhez.

A küldöttséget elkisérte V. M. Busujev, az SZKP KB osztályvezetője és V. I. Drozgyenko, a Szovjetunió bukaresti nagykövete. Az üzem kapujában A. I. Scsokin elektronikai ipari miniszter, V. I. Vinogradov, a Hromatron üzemet is felölelő MELSZ fővállalat vezérigazgatója, valamint elektronikai ipari szakemberek fogadták Nicolae Ceauşescu elvtársat és a küldöttség többi tagját.

A tanácsteremben A. I. Scsokin miniszter ismertette a vendégekkel a szovjet eredményeket a szines televizióhoz szükséges kineszkópok gyártása terén; a magyarázatokat gyakorlati bemutatóval illusztrálták. A miniszter beszélt a kineszkópok minőségének tökéletesitésére irányuló törekvésükről.

Nicolae Ceauşescu elvtárs érdeklődött a termelési folyamat, valamint az iránt, hogy az itteni szakemberek miként oldják meg a gazdasági hatékonyság emelésével, a termékek minőségével kapcsolatos problémákat. A Román Kommunista Párt főtitkára hangsulyozta a román és a szovjet elektronikai szakemberek szorosabb együttmüködésének jelentőségét a román—szovjet baráti és együttmüködési kapcsolatok keretében.

Ezután megtekintették a korszerü üzem néhány osztályát, köztük a vegyi és termikus müveletek osztályát, a szerelőosztályt, a termelés automata vezetésének számitóközpontját.

V. I. Vinogradov, a moszkvai elektronikai szakemberek közössége nevében köszönetét fejezte ki a Román Kommunista Párt küldöttségének az üzemben tett látogatásért, a tevékenységüket méltató szavakért. Beirva nevét az üzem emlékkönyvébe, Nicolae Ceauşescu elvtárs gratulált a vállalat munkaközösségének az elért eredményekért és ujabb sikereket kivánt jövőbeli tevékenységükhöz.

A vezetési problémákkal foglalkozó intézetben

Nicolae Ceauşescu elvtárs és a Román Kommunista Párt küldöttségének tagjai ugyanaznap felkeresték a vezetési problémákkal (automatika és telemechanika) foglalkozó intézetet.

Itt V. A. Trapeznyikov akadémikus, a Szocialista Munka Hőse, az intézet igazgatója és I. I. Baziljevszkij, helyettes készülék és automatizálásieszköz-gyártó ipari miniszter, valamint számos tudományos kutató megkülönböztetett melegséggel fogadta a román vendégeket.

Az intézet „az eszmék és elvek generátora". kiváló képzettségü káderek felkészitésének iskolája, 1939-ben létesült és az utóbbi években rohamosan fejlődött, az üzemosztályvezetési megoldások és elvek kidolgozásáról rátért egész iparágak vezetési megoldásainak és elveinek kidolgozására, s van kilátás arra is, hogy nemzetgazdaságvezetési kérdéseket vessen fel és oldjon meg. V. A. Trapeznyikov igazgató ismertette az intézet kutatóinak és tudósainak néhány időszerü feladatát: az automata vezetés általános elméletének fejlesztése — az általános vezetés és az ember viszonya; az automata vezetés technikai eszközei — elektronikus és pneumatikus rendszerek; az elmélet és a technika alkalmazása az ágazati automata vezetési rendszerek kialakitására. Az intézet tevékenységének gyakorlati eredményei közül a tudós megemliti a Szovjetunió területén lévő vasérc megoszlására vonatkozó tanulmányokat, a repülőgépjegyek automatikus elosztásának rendszerét és egyebeket. Ugyanakkor hangsulyozta az intézetben kidolgozott tevékenységet. Cervencovici Andrei elvtárs értékelte a municipium és a megye más helységeiben élő összes fiatalok — románok, magyarok, németek és más nemzetiségüek — tevékeny hozzájárulását a gazdasági eredmények eléréséhez, mindazt a tevékenységet, melyet ifjaink más területeken fejtettek ki. A szónok — miután részletesen foglalkozott azokkal a feladatokkal, melyek az ifjusági szervezetek előtt állnak a termelési terv sikeres teljesitésére való mozgositás, valamint a nevelői munka megjavitása terén — hangsulyozta: az a nagyjelentőségü esemény, melyet a közeljövőben fogunk ünnepelni, a Román Kommunista Párt megalakulásának 50. évfordulója, minden ifju számára alkalmat kell szolgáltasson arra, hogy valamennyi tevékenységi területen megsokszorozza erőfeszitéseit, hogy növelje hozzájárulását, a termelési feladatok teljesitéséhez és tulszárnyalásához.

(Folytatása a IV. oldalon)

NICOLAE CEAUŞESCU ELVTÁRS ÉS EDWARD GIEREK ELVTÁRS TALÁLKOZÓJA

MOSZKVA (Agerpres).

Nicolae Ceauşescu elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke április 8-án találkozott Edward Gierek elvtárssal, a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottságának első titkárával.

A találkozón román részről részt vettek a következő elvtársak: Paul Niculescu-Mizil, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának és Állandó Elnökségének tagja, a KB titkára, Fazekas János, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának tagja, a Miniszter tanács alelnöke, Leonte Răutu, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának tagja, a Miniszter tanács alelnöke.

Lengyel részről részt vettek a következő elvtársak: Piotr Jaroszewicz, a LEMP KB Politbürójának tagja, a Lengyel Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke, Jozef Tejchma, a LEMP KB Politbürójának tagja, a KB titkára.

A találkozón megtanácskozták Románia Szocialista Köztársaság és a Lengyel Népköztársaság közötti, párt-, állami és gazdasági vonalon történő együttmüködés fejlesztésének néhány kérdését. A találkozó meleg, elvtársi légkörben folyt le.

A KISZ Arad megyei bizottságának plenárisa

Tegnap, a municipiumi néptanács disztermében az Arad megyei KISZ-bizottság bővitett plenáris ülést tartott. A plenárison részt vettek a megyei bizottság tagjai és póttagjai, a KISZ városi és községi bizottságainak titkárai, társadalmi és tömegszervezetek vezetői, egyes intézmények képviselői, KISZ-aktivisták.

A plenáris ülés munkálatain jelen voltak a következő elvtársak: **Cervencovici Andrei,** az RKP KB tagja, az RKP Arad megyei bizottságának első titkára, a megyei néptanács elnöke, és **Derban Liviu,** az RKP Arad megyei bizottságának titkára.

A plenáris munkálatainak első részében két jelentést terjesztettek elő: a megyei KISZ-bizottság legutolsó plenárisa óta szervezett akciókról és a KISZ IX. Kongresszusán megvitatott problémákról és azokról a feladatokról, melyek a Kongresszus határozatainak életbe léptetése terén a KISZ-szervezetekre hárulnak.

A továbbiakban **Craiu Ananie** elvtárs, a KISZ megyei bizottságának titkára beszámolót terjesztett elő arról a tevékenységről, melyet a megyei bizottság, a KISZ-szervek- és szervezetek az ifjuság soraiban kifejtettek a kulturális-müvészeti- és nevelő tevékenység megszervezése és kibontakoztatása érdekében. A beszámoló hangsulyozta azt a tényt, hogy a tudományos és kulturális-müvészeti ismeretek alaposabb elsajátitása, haladó politikai-erkölcsi arculat kialakitása — mindez a KISZ IX. Kongresszusa szellemében — elsőrendü, legnagyobb fontosságu követelmény a KISZ-szervezetek számára. „Csak akkor válhatunk jó kommunistákká, akkor lehetünk az uj társadalmi rendszer jó épitői, — mutatott rá Nicolae Ceauşescu elvtárs a KISZ IX. Kongresszusán —, ha elsajátitjuk mindazt, ami legértékesebb a tudományban és a kultúrában".

A beszámoló a továbbiakban rámutatott arra, hogy a KISZ megyei bizottsága, mely tevékenységét arra irányitotta, hogy ujabb eredményekkel köszöntse a dicsőséges Román Kommunista Part megalakitásának közelgő 50. évfordulóját, megsokszorozta erőfeszitéseit a kulturális-müvészeti és szórakoztató tevékenységben is, számos akciót szervezett.

A továbbiakban a következő elvtársak emelkedtek szólásra: **Rus Vasile,** a KISZ municipiumi bizottságának első titkára, **Rotaru Filip,** a Szerszámgépgyár KISZ-bizottságának tagja, **Dan Alecsandrescu,** az Állami Szinház igazgatója, **Deme Flavian,** a 2. számu Liceum tanulója, **Sibii Otilia,** a municipiumi könyvtár munkatársa, **Vlad Nicolae,** a cserményi községi KISZ-bizottság titkára, **Floruţ Florica,** a Sebes városi KISZ-bizottság titkára, **Cornea Ovidiu,** a Népi Alkotások Házának igazgatója, **Frăţilă Doina,** a 4. számu Liceum KISZ-szervezetének irányitója, **Sălăjan Florea,** a Gyorok községi KISZ-bizottság titkára, **Moş Elena,** a Dézna községi KISZ-bizottság titkára, **Cociuban Gheorghe,** a Lippa városi KISZ-bizottság titkára, **Sîrbu Nichita,** a Pankota városi KISZ-bizottság titkára, akik értékelték a KISZ-szervezetek által az ifjuság soraiban kifejtett kulturális-müvészeti és szórakoztató tevékenységet és javaslatokat tettek a jövőre vonatkozóan.

A vita végén **Cervencovici Andrei** elvtárs felszólalásában kiemelte, hogy a KISZ IX. Kongresszusának utmutatásai alapján a plenáris az ifjusági szervezetek tevékenységének fontos problémáját elemezte: az ifjuság soraiban kifejtett kulturális-müvészeti és szórakoztató tevékenységgel és a szervezeti élet kérdéseivel foglalkozó komisszió.

A plenáris napirendjének utolsó pontjaként a KISZ megyei bizottságának bürójába két uj tagot és két póttagot választottak, akik közvetlenül a termelésben dolgoznak. Ugyanakkor a KISZ IX. Kongresszusának határozata szellemében megalakultak a következő tanácsok és állandó komissziók: a munkásifjuság tanácsa, a falusi ifjuság tanácsa, a tanulók tanácsa, a fiatal lányok tanácsa; politikai-ideológiai és kulturális tevékenységgel foglalkozó komisszió; sport, turisztikai és az ifjuság honvédelmi felkészitésével foglalkozó komisszió; szervezeti tevékenységgel és a szervezeti élet kérdéseivel foglalkozó komisszió.

Dicső lapok az aradi munkásság harcának történetéből

VAGONGYÁR 1922

Az 1922-es év különleges jelentőségü az aradi munkásmozgalom történetében. Az RKP alakuló kongresszusa után, szerte az országban, igy Aradon is, létrejöttek a kommunista párt helyi szervezetei, amelyek átvették a politikai, szociális és gazdasági jogokért folytatott harc vezetését. Hazánk történelmében ez az év jelenti a világháboru utáni válság utolsó évét, amely a proletariátus helyzetét tovább sulyosbitotta. Csupán egyetlen év alatt (1921 juliusától 1922 juliusáig) az árak 250 százalékkal emelkedtek, mig a fizetésemelés átlagosan csupán 40—60 százalékos volt. Ugyanezen időszak alatt az Astra vagongyár 26 millió lej profitot osztott szét részvényesei között, miközben a gyár igazgatósága megpróbálta csorbitani a munkásság kollektiv szerződésbe foglalt jogait is. A gyár igazgatóságának törvényellenes próbálkozásai váltották ki a közel egy éven át folyó Astra-vagongyári munkásharcokat.

A gyár vezetősége és a munkások közötti első összetüzésekre még 1921 utolsó két hónapjában került sor. Először novemberben volt munkabeszüntetés, majd december végén a vagongyár mind a 2800 munkása 5 órai időtartamra demonstrativ sztrájkba lépett és arra kényszeritette az igazgatóságot, hogy ismét alkalmazza az elbocsátott 16 munkást.

1922 első felében a gyár vezetősége sorozatosan provokálta a munkásságot: nem ismerte el a bizalmi férfiak testületét, nem osztotta szét a beigért munkaruhákat és halasztgatta a szakmunkások megfelelő kategorizálását. Miután a bizalmi férfiak tárgyalások utján próbálták kiharcolni a jogokat, julius másodikán sztrájkba léptek a kovácsmühely munkásai, majd julius 4-én, hétfőn reggel 9 órakor, a bizalmi férfiak gyülést szerveztek, amelyen részt vett a gyár valamennyi munkása, politikai pártállásra való tekintet nélkül. Különben ez a munkásegységfront jellemezte az 1922-es év valamennyi munkásharcát. A gyülésen megválasztották a főleg kommunistákból, vagy velük rokonszenvezőkből, de ugyanakkor szociáldemokratákból szervezett vagy szakszervezeten kivülliekből álló sztrájkbizottságot, melyben különböző nemzetiségü dolgozók vettek részt. A bizottság a gyárvezetőség elé terjesztette a munkásság követeléseit. Julius 6-án reggel a munkásság megjelent a mühelyekben, megkezdte a termelést, de 9 órakor ismét egynapos sztrájkba lépett, mivel a vezetőség nem teljesitette a követeléseiket. Julius 7-én megindult a termelés, de a gyár igazgatósága kénytelen volt elismerni egy öt tagu tárgyalóbizottság, valamint egy tizenkét tagból álló bizalmi testület létezését. A tárgyalások eredményeként, julius 10-én elismerték a munkásság követeléseinek jogosságát is.

Augusztus első napjaiban, amikor a memorandumban foglalt kérések teljesitésének határideje lejárt, a munkásság ujrakezdte a harcot. Augusztus 5-én sztrájkba léptek a festő- és öntőmunkások, mire a rendőrség hat bizalmi férfit letartóztatott, főleg a kommunistákat. E terrorcselekményre augusztus 7-én kitört az általános sztrájk. A gyár kommunistái harcra mozgósitottak. Megrémülve a munkásság elszántságától, a rendőrség szabadon bocsátotta a bebörtönzött bizalmiakat, majd — amikor a harc tovább folytatódott a követelések teljesitéséért — az egész megye területén bevezette az ostromállapotot. Az igazgatóság elbocsátotta valamennyi munkását, de sem Aradon, sem az ország területén nem sikerült sztrájktörőket találni. A vagongyáriak határozottan kitartottak követeléseik mellett augusztus 25-ig, amikor a sztrájkbizottság keresztülvitte a négypontos megegyezés aláirását, mindamellett, hogy a Minisztertanács elrendelte a gyár militarizálását. Az eredményt a gyáriak közgyülésen közölték a munkásokkal. A gyülés végén 2800 ember énekelte az Internacionálét.

UJJ JÁNOS

(Folytatása a II. oldalon)

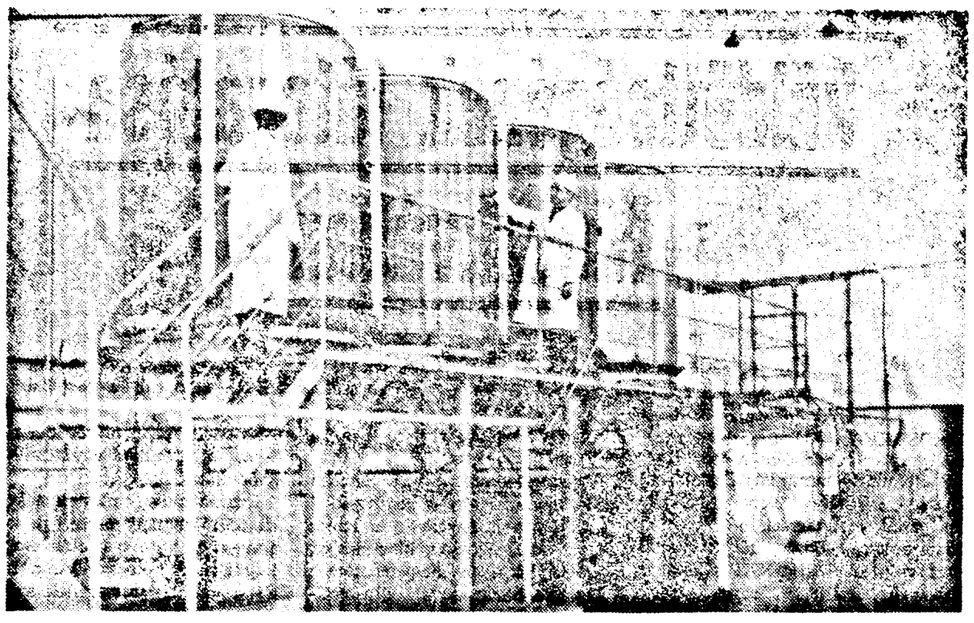

A likőrgyár preparáló részlegén.

Vagongyár 1922

(Folytatás az I. oldalról)

Az Astra gyárban elfogadott megegyezés képezte az alapját azoknak a kollektiv szerződéstervezeteknek, amelyeket Arad valamennyi gyárában a bizalmi férfiak előkészitettek. Az uj szerződés megkötése előtti megbeszéléseket a gyárak vezetői váratlanul félbeszakitották, mire a kommunisták egynapos demonstrativ sztrájkot szerveztek. Október 23-án, a munkások akaratát figyelmen kivül hagyva, az Astrában bevezettek egy uj fizetési rendszert, amelynek célja a fokozott kizsákmányolás volt. Október 26-án a kommunisták kezdeményezésére gyülést hivtak össze a Munkásotthonban, ahol a bizalmi férfiakkal egyetemben elhatározták az általános sztrájk megszervezését.

Október 30-án reggel Arad és környékének összmunkássága beszüntette a munkát. Egy napra a város egész gazdasági élete megbenult. A munkások tömött sorokban igyekeztek a város központja felé, ahol a rendőrség brutálisan megtámadta őket. Az elkövetkező napokban 58 kommunistát és bizalmi férfit vettek őrizetbe, mégis az Astra gyárban csak november 6-án indult meg ismét a termelés. Az elfogott vezetőket Szebenbe szállitották, ahol hadbiróság elé állitották és bebörtönözték őket. Az esemenyek ilyen alakulása azonban nem törte meg a vagongyáriakat, harcukat tovább folytatták.

Az 1922-es Astra gyári munkáshar cok, főleg az október 30-i általános sztrájk, világosan bebizonyitotta a kommunisták vezette munkásosztály egységét. Az aradi munkásság fényes lapot irt be a romániai proletariátus történetének aranykönyvébe.

Azóta majdnem ötven év telt el. A Vagongyár halalmas átalakuláson ment át, elsősorban a felszabadulást követő több mint negyedszázad alatt. Az itt gyártott különböző tipusu vagonok szetviszik a világba az aradi dolgozók ügyességének, szorgalmának, önfeláldozásának hirét.

Nagyszerű távlatok a megye helyiiparában

Nagyszerü fejlődési távlatok állnak a megyében tevékenykedő helyiipari vállalatok előtt is. Az elkövetkező öt évben ugyanis a termelés kereken 40 százalékkal nő, 1970-hez viszonyitva. Ennek a növekedésnek a biztositására mintegy 40 millió lej beruházást fordítanak.

Különös figyelmet szentelnek a közszükségleti cikkek mind nagyobb választékban történő előállításának, hogy ezáltal kielégitsék a lakosság igényeit. Említésre méltó, hogy az 1975 végéig előállitandó közszükségleti cikkek értéke mintegy 500 millió lej lesz. Az uj közszükségleti cikkek minél nagyobb választékban történő gyártása céljából már történtek is intézkedések. Igy például megemlithető, hogy a Helyiipari Vállalatok Megyei Szövetsége Igazgatóságának szintjén tervező műhelyt létesitettek, ahol a különböző uj közszükségleti termékek gyártását kikisérletezik majd.

Tekintettel arra, hogy évről évre mind nagyobb méretü épitkezési munkálatok folynak, a megye helyiipara is hozzájárul az épitkezési anyagok biztositásához. Ebből a célból uj téglagyárat épitenek, amelynek évi termelőkapacitása eléri a 30 millió darab téglát. Jelentős beruházásokat eszközölnek a meglévő téglagyárak további fejlesztése céljából, hogy azok minél jobban kielégitsék a követelményeket.

A szóban forgó időszakban tovább fejlesztjük a kooperalást a köztársasági érdekeltségü vállalatokkal, mivel ez igen előnyös a helyiipar számára is. Terv szerint 1975 végéig a köztársasági érdekeltségü vállalatokkal történő együttmüködés közel 100 millió lejre emelkedik, vagyis ilyen értékben állitunk majd elő termékeket megrendelésre. Ebből a célból már fel is épült a borosjenői fémmegmunkáló részleg, amelyet kizárólag a kooperálásra szakositanak.

Az élelmiszeripari termékek a megye helyiipari vállalatai termelésének 33 százalékát képezik. Ezt az ágat is fejlesztjük az uj ötéves terv időszakában. Erre 20 millió lej beruházást fordítunk. Az emlitett összegből élelmiszer-komplexumot épitenek Aradon, továbbá kenyérgyárat Lippán, Kisjenőn és Borosjenőn.

A helyiipar fejlődésére jellemző, hogy évről évre mind több terméket állit elő exportcélokra is. Az uj ötéves terv időszakában tovább fejlesztjük az exportot. Ennek szemléltetése céljából megemlithetem, hogy 1975 végén a megye helyiipara 63 százalékkal több terméket szállit exportra, mint 1970-ben.

S igy sorolhatnók tovább a számadatokat, példákat, amelyek ékesszólóan bizonyitják a megye helyiipara előtt álló nagyszerü fejlődési távlatokat. S a célkitüzések megvalósitásával a helyiipar is lényegesen hozzájárul az egész megyére háruló gazdasági feladatok sikeres teljesitéséhez.

SANDOR FLOREA,
a Helyiipari Vállalatok Megyei Szövetsége Igazgatóságának közgazdásza

Vakációs klubélet

A vakációban sem üres az iskola; immár hagyomány, hogy a pionir- és KISZ-szervezetek klubot szerveznek.

A Ion Slavici Liceum pionirjai kétnaponként találkoznak. A klubbá alakitott osztályteremben csak ugy nyüzsög a sok pirosnyakkendős. A teremben sakktábla, ping-pong asztal van, akad olvasnivaló is, és persze elmaradhatatlan a zene.

A zsufolt programból minden kis pionir kedvére választhat a sakk- és asztaliteniszverseny, hegyvaljai kirándulás, Csálai erdői terepverseny, mozilátogatás, irodalmi délelőtt között.

A 2-es számu Liceum pionirjai a városunkban tartózkodó prágai cirkusz előadásán voltak, a közeljövőben a Mihai Viteazul cimü filmet nézik meg, majd az aradi muzeumot. Ők is részt vesznek a Csálai erdőben megrendezett terepversenyen és az általános iskolák futballbajnokságán. A vakáció végén tánccsszejövetelre kerül sor.

A Ion Slavici és a 3-as számu Liceum KISZ-alapszervezetei vázlatos programot állitottak össze. Mindkét iskola az aradi meteorológiai állomás meglátogatását tervezi. Két kaszojai és egy menyházai kiránduláson vehetnek részt a 3-as számu Liceum turistái. Az iskola magyar irodalmi köre „Vagyunk a ma, leszünk a holnap" cimü irodalmi összeállitását április 10-én tartja. Utána tánccsszejövetel lesz.

A pártévforduló tiszteletére több akciót szerveznek a diákok, amelyek közül a Költők a pártról énekelnek irodalmi matinét tartották meg. Az aradi emlékmüvek megtekintése is szerepel programjukban.

A második évharmad utolsó osztályfőnöki óráján tanár és diák együtt vitatta meg, állitotta össze a vakáció programját. A szervezésben mégsem ment minden simán. A 3-as számu Liceumban, ahol délelőttönként 100-150 diák gyül össze, egy ping-pong asztal áll a teremben. „Nem ártana, ha egy magnót vagy lemezjátszót bekapcsolnának" — mondják itt is, ott is.

B. GABRIELLA

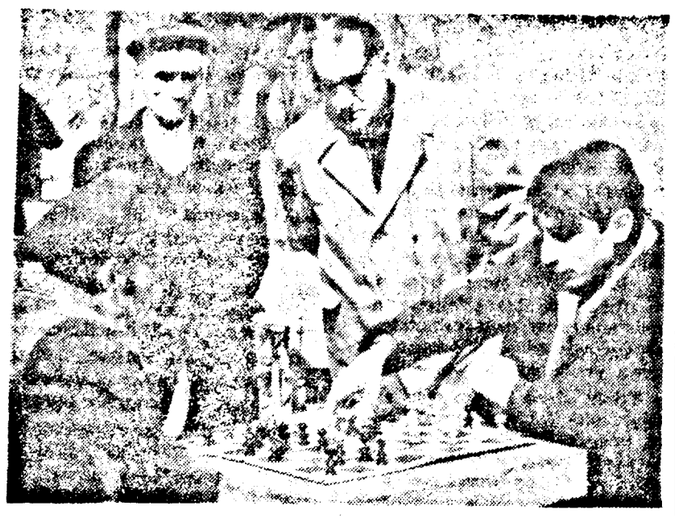

Sakk-matt, és revansra készül ... a tavasz is.

Nyitott SZEMMEL

1.

Megint az autóbusz! Március 31-én, 12 óra körül történt. A 8-as számu buszon sokan utaztak. Egy idős házaspár szeretett volna a Liliac utca közelében lévő megállónál leszállni, de sikertelen volt a kisérlet. A sofőr pedig — akit kértek, hogy várjon meg egy keveset — nem hallgatott rájuk. Egy férfival beszélgetett. A házaspár méltatlankodott. Az autó elindult, s az idős emberek csomagjukat az ajtó melletti ülésre rakták, hogy megkapaszkodhassanak. Ekkor a sofőr és a jegyszedőnő durva szavakkal illette az idős házaspárt. Ők sem hagyták magukat, mire a válasz az volt, hogy a megállomásig meg sem állt az autó, majd visszafelé a Liliac utca sarkán stoppolt (noha távolabb van a megálló) s a sofőr gunyosan megjegyezte: — No, most már meg vannak elégedve?

Ugy véljük, az ITA vállalat vezetőinek többet kellene foglalkoznia a közuti szallitásban dolgozók nevelésével.

(F. Á. panasza nyomán)

2.

A Borosjenői Helyiipari Vállalat 1968-ban uj egységet épitett és szerelt fel Ternován: a diatomit daráló és szárító részleget. De „megfeledkeztek" ellátni azt porelszivó berendezéssel. Nem is kapták meg a működési engedélyt az Állami Egészségügyi Felügyelőségtől. Ennek ellenére nemrég, amikor a Munka- és Balesetvédelmi Felügyelőség megbizottai ott jártak, — engedély és porelszivó berendezés nélkül — müködött mind a szárító, mind pedig a daráló. A vétkeseket pénzbüntetéssel sujtották és leállitották a darálót.

3.

A Barbusse utcai postás, néhány hete rendszeresen másnak a postaládájába dobja a 12. szám alatt lakó özvegy Horváth Antalné ujságját. Pedig az előfizető többször is kérte, hogy ne tegye ezt. Reméljük, hogy az Arad Municipiumi Posta- és Távközlési Hivatal vezetői jobb belátásra birják a postást.

S ha már lapterjesztésről van szó, itt kérdezzük meg a postától és annak sajtóterjesztési osztályától: miért csak a késő délutáni órákban kapják meg a helyi lapokat a Mucius Scaevola utca lakói?

(Özvegy Horváth Antalné és Kelemen Ferenc panasza nyomán).

A rovatot szerkesztette:
SZEMES JÁNOS

Tájékoztató

1971

Április

9

Péntek

Napkelte: 5.43, napnyugta: 18.53 órakor. Az évből eltelt 99 nap, hátra van még 266.

1821-ben született Charles Baudelaire.

1850-ben született Posa Ivajos.

Vendégjáték

Vasárnap este 19.30 órakor mutatja be Aradon a Marosvásárhelyi Állami Szinház román tagozata D. R. Popescu SZOMORU ANGYALOK cimü kétrészes szinmüvét. A tavalyi országos szinházi fesztiválon ezzel az előadással a vásárhelyi társulat első dijat nyert. A főszereplő Anca Neculce Maximiliant a legjobb női alakitás dijával tüntették ki.

Rendezte Eugen Mercus (évekig az aradi szinház tagja volt). A diszleteket Kölönte Zsolt tervezte.

Nyári előzetes

Noha viszonylag még messze a nyár, sokan gondolnak már arra, hogy miként utaznak majd a tengerpartra. Bota Ioan elvtárstól, a CFR aradi menetjegyirodájának főnökétől megtudtuk, hogy Aradról nem indítanak közvetlen vonatot a tengerpartra. De a Temesvárról induló 122-es, közvetlen gyorsvonatra (amely az uj menetrend szerint este 22.43 órakor indul majd, és másnap délben 12.08-kor érkezik Mangáliára), az eddiginél több helyjegyet biztosithat az aradi menetjegyiroda elővételben. Idén husz másodosztályu és hat elsőosztályu helyet biztosit naponta az aradi iroda az igénylőknek. A csatlakozás is jobb lesz idén. De jó kapcsolata lesz Bukarestből a tengerpart felé a Temesvárról 7.10 órakor induló 12-es számu rapidnak is. Ezeken kivül könnyen elérhető lesz még a tengerpart az Aradról Szebenen át haladó 212-es gyorssal (Aradról éjjel 1.41 órakor indul és reggel 10.47 órakor érkezik meg Bukarestbe). A fővárosból 11.10 órakor, vagy pedig 13.50-kor utazhatunk majd tovább Mangáliára gyorsvonattal. Mindkét gyorsra Aradról is megvásárolható lesz bizonyos számu helyjegy.

(—ó—s)

Ma délután plenáris ülést tart a Szakszervezetek Arad Megyei Tanácsa. A napirenden az RSZASZ Kongresszusa határozatának feldolgozása és e határozat végrehajtásának megvitatása szerepel. A plenáris ülés foglalkozik majd azokkal a szervezési problémákkal is, amelyek az uj, területi szakszervezeti orgánumok alapszabályzatának bevezetésével kapcsolatosak.

A Precizia szövetkezetben nemrég megkezdték egy uj termék, fémfürész keret gyártását exportra. A Németország Szövetségi Köztársasága-beli partner nem kevesebb mint 120 000 darab fémfürész keretet rendelt, melynek összértéke két és fél millió lejt tesz ki.

Rádió

Péntek, április 9.

BUKAREST I.: 6.00—9.30 Reggeli zenés müsor. — 10.05 Olténiai népzene. — 11.05 Népek zenéjéből. — 11.25 Kórusművek — közkivánatra. — 12.17 Cesare Siepi Figaro szerepében (Mozart: Figaro házassága). — 13.27 Zenés feitőrő. — 14.00 A hét zeneszerzője: Joseph Haydn. — 15.30 Esztrádzene. — 16.30 Camelia Dăscălescu dalaiból. 17.30 Népzene. — 20.00 Anton Breitenhofer esti jegyzete. — 21.00 George Gershwin: Kubai nyitány. Kék rapszódia. — 23.00 Könnyüzene. — 0.03—6.00 Éjszakai esztrádmüsor.

BUKAREST II. 6.00—8.10 Reggeli zenés müsor. — 8.25 Hires előadóművészek: Jean Pierre Rampal. — 10.00 Rádiószinház. J. Anouilh szinmüve. — 11.55 Tudományos adás. — 12.15 Könnyüzene. — 14.05 Sofia Dicovcanca és Ion Bălănescu népdalokat énekel. — 15.30 Rádióiskola. — 16.15 Esztrádzene. — 17.05 Népzenei album. — 17.30 Folytatásos rádiószinház. Zaharia Stancu: El ne feledd Dario! (V.). — 17.53 Könnyüzene. — 19.30 Epizódok a párt történetéből és ennek irodalmából. 1945 március 6 — 1947 december 30. — 20.00 Verdi Trubadur c. operája. Vezényel Zubin Mehta. — 23.05 Terra musica. Constanța Botez Nițã müsora. — 24.00 Clara Haskil zongoraművésznő müsoráből.

A BUKARESTI RÁDIÓ MAGYAR NYELVŰ ADÁSA

Délelőtt 11 óra 20 perctől — 11 óra 45 percig a 202, 261, 330 és 477 méteres hullámhosszon, valamint este 19 óra 30 perctől 19 50 percig a 202, 261 és 330 méteres hullámhosszon beszámol az ország és a nagyvilág eseményeiről.

A KOLOZSVÁRI RÁDIÓ MÜSORÁBÓL

ROMÁN NYELVEN: 6.00 Falurádió. 17.45 Hangos hiradó. 17.55 A mikrofonnál a Fehér megyei pártbizottság első titkára. 18.05 Hazafias dalok. 18.15 Gazdasági fórum. 19. Égtájak — Vasile Hebreanu jegyzete. 19.05 A Mantovani zenekar játszik. 19.15 Uj könyvek a pártévforduló tiszteletére.

MAGYAR NYELVEN: 6.30 Nagybányai tavasz. Vámfalvi Miklós riportösszeállitása. 10.30 Hangos hiradó. 16.40 Folyóiratszemle. 16.45 Föld és ég — dr Xantus János müsora: — Az ember nem agressziv lény; 70 éve halt meg a nagyszalontai Földi János enciklopédista; 90 éve született Nyárády Erasmus Gyula. 17.05 Délutáni hangverseny. Müsoron Brahms D-dur hegedüverseny. Előadja Kovács Dénes és a kolozsvári Filharmónia szimfonikus zenekara — vezényel Emil Simon.

Postaláda

Hajas Béla, Arad. Adásvételi szerződéssel kapcsolatos jogvitában kért tőlünk tanácsot. Meg kell mondanunk, mi csak közérdekü kérdésekkel foglalkozhatunk, az ön által felvetett problémában közvetlen segitséget nem adhatunk. Meg kivánjuk jegyezni, hogy amennyire a levélből kitünik, az üggyel a biróság már foglalkozott. Az ingatlan átruházási perekben számos esetben felfüggesztették az ügyek tárgyalását. Ajánljuk: érdeklődjék a törvényszéken, mi történt keresetével és szükség esetén kérje az ügy napirendre tüzését.

Csabai Mária, Arad. Szerkesztőségünkhöz intézett kérése ügyében eljártunk, rövidesen riportban számolunk be az eredményről.

Kettős huzás lesz április 22-én a CEC-nél. Ekkor sorsolják ki az első negyedévi lakásépitési, illetve az épitőanyagokra kötött nyereményes takarékossági betétkönyvek nyerőszámait.

★

A vidéki CEC fiókoknál — a lakosság jobb kiszolgálása érdekében — ott, ahol ez szükségesnek mutatkozik, bővitik az operativ személyzet létszámát. Az akció során eddig Arad megyében a következő helységek CEC fiókjainál növelték egy-egy személlyel a létszámot: Almáson, Siklón, Gyorokon, Honetőn és Szemlakon.

Tizenkét nap Costinești-en

Hazánk fiataljainak egyik igen kedvelt tengerparti üdülőhelye Costinești, amely az utóbbi években sokat fejlődött. Jelenlegi befogadóképessége, egy szériában, 2700 hely, amely 1975-ig a jelentős anyagi befektetés eredményeként 5000-re fog növekedni.

Hogy mit kinál Costinești a pihenni, szórakozni vágyóknak? Először is a csodálatos tengert, sok-sok napfényt, finom homokot, nagyon szép nyári szinházat, étkezde-vendéglőt, táncparkettet, klubot, sportpályákat, izléses kemping-házakat, amelyek 2-5 férőhelyesek.

Az ITI-nél megtudtuk, hogy Arad megye fiataljai is benyujthatják igénylésüket 12 napos Costinești-i nyaralásra. Az első széria junius 4-én kezdődik és junius 15-ig tart. Az ITI biztositja a szállitást, a szállást és a teljes ellátást. Ára 495 lej. A megye fiataljai számára fenntartott 200 helyből eddig 90-et már lefoglaltak: a Vagongyár és a Szerszámgépgyár például 30-30 helyet. Feliratkozni május 1-ig lehet.

Filmek

DACIA: A sziciliaiak klánja (9, 11.30, 14, 16.30, 19, 21).

STUDIO: Jár a baba, jár (10, 12, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30).

MUREȘUL: Az utolsó ereklye (10, 14, 16, 18, 20).

IFJUSÁGI: Z (11, 14, 16, 18, 20).

VICTORIA: A monzai apáca (11, 15, 18).

PROGRESUL (Ujarad): Farsang (15). Várj, mig besötétedik (17, 19).

SOLIDARITATEA (Gáj): A csendőr házasodik (17, 19).

CFR (Grădiște): Háromszor Bukarest (17). Mulatság (19).

A VIDÉKI MOZIK MÜSORA

LIPPA: Távol a világ zajától.

PECSKA: Az utolsó mohikán.

BOROSJENŐ: A föld alatt. Brabanti Genoveva.

KISJENŐ: Bukaresti emlékek.

SZENTANNA: Nemesi fészek.

NAGYLAK: Lépések a Hold felé. Hibernatus.

KÜRTÖS: Tom Sawyer kalandjai. Patricia és a zene.

PANKOTA: Az élet nem bocsát meg. King Kong megszökik.

VILÁGOS: Öt ember az uton. A Szent bossznja.

BOROSSEBES: A Sarojan-fivérek.

KÖRÖSBÖKÉNY: Kés a vizben.

VINGA: Házasság görög módra.

Televizió

PÉNTEK, ÁPRILIS 9.

17.00 TV-iskola.

18.00 Otthonunk.

18.50 A gyermekek világa.

19.10 Lottó-huzás.

19.20 1001 este — gyermekeknek.

19.30 Hiradó.

20.00 50 év, 50 visszaemlékezés.

20.10 Játékfilm: A nyolcadik.

21.50 Bolgár népdalok és népi táncok.

22.10 Rodope — dokumentumfilm.

22.25 Nicola Gyaurov énekel.

22.50 Hiradó.

Időjárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: ma, április 9-én általában meleg idő felhős égbolttal. Helyenként, általában a magasabban fekvő hegyvidékeken eső lehetséges. Mérsékelt, majd kissé megélénkülő déli szél. A hőmérséklet lassan emelkedik. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 8 és 12, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 18 és 22 fok.

Várható időjárás április 10-én és 11-én: változó idő felhős égbolttal. Helyi eső lehetséges, elektromos kisülések kiséretében. A hőmérséklet állandósul.

KALLÓDÓ

A büntetőperben itélkező biró nem csupán jogi kérdést old meg, de feleletet kell találnia társadalmi, lélektani problémákra is. A közelmultban két kiskoru bünöző felett itélkeztünk s érdemesnek találom, hogy felhivjam az olvasók figyelmét néhány olyan körülményre, amely mellett nem mehetünk el közömbösen.

S.M. sorozatos betörések vádjával került elénk, körülbelül 21 000 lej értékü vagyontárgyat lopott el különböző magánlakásokból, rendszerint délelőtt, amikor a lakók dolgoztak. Töredelmesen beismerte bünösségét, s a biróí itélet értelmében három év két hónapi szabadságvesztésre itéltük. A büntetés kiszabásánál figyelembe vettük, hogy S.M. már harmadszor került komoly összeütközésbe a törvénnyel.

B.A. nem visszaeső bünöző, először került biróság elé a közvagyont károsító többrendbéli lopás miatt.

B.A. is, S.M. is fiatal emberek. Valahogy nem hasonlitanak a többi becsületes ifjuhoz, kirinak közülük. A fiatalkori bünözés társadalmunkban nem tömegméretü jelenség, de sajnos előfordul s mindannyiunk kötelessége fellépni ellene, nem csupán akkor, ha a tettet már elkövették, de igyekeznünk kell megelőzni a fiatalok hibás lépéseit. Erről szeretnék néhány szót szólni.

Mint emlitettem, S.M rövid idő alatt 21 ezer lej értékü tárgyat lopott. Amikor elfogták, mindössze 5 000 lej maradt a zsákmányból. Hová tünt a különbözet? S.M. nem aradi. Az Ardealul szállodában szállt meg, s szobatársának C.C.-nek még aznap eladásra ajánlott néhány olyan tárgyat, ami állitólag az övé volt. Arra hivatkozott, nincs pénze. Néhány nap mulva azonban annyi pénze lett, hogy nemcsak a saját, de a hirtelen köré csoportosuló barátok és „barátnők" borsos számláit is ki tudta fizetni. Senkinek sem tünt fel ez, senki nem tartotta kötelességének, hogy erre a gyanus körülményre felhivja a hatóságok figyelmét. Amikor az ügyét tárgyaltuk, figyelmesen végigolvastam a gyámhatóság ankétját. Azt irják benne, S.M. elvetemült ember, feltétlenül szükséges elszigetelni a társadalomtól. Az ankétban egyetlen egy szó sincs a szülői felelősségről, az iskoláról vagy arról, mit tettek mindeddig S.M. nevelése érdekében. A sorok között olvasva éreztem, ezt a fiatalt a szülei magárahagyták, lemondtak róla.

Ugyanerre a következtetésre kellett jutnom B.A. ügyének tárgyalásakor. Apja nem jelent meg a tárgyaláson. Kiderült, azért nem jött el, mert részeg volt. Ez az egyetlen tény olyan sokatmondó, hogy nem szükséges bizonygatnom, B.A. nem találta meg otthon, családjában körében azt a támogatást, amelyre minden fiatalnak feltétlenül szüksége van.

Mindkét esetben megfigyelhetjük, hogy a rossz utra került fiatalok közvetlen környezete nem teljesitette emberi-társadalmi kötelezettségeit, s ez elsősorban a szülőkre vonatkozik. Nem állitjuk azt, hogy a 17-18 éves fiatal embereknek nincs saját felelősségük. Ebben a korban már megkülönböztetjük a jót a rossztól, a helyest a helytelentől, a törvényest a törvénytelentől. Ebben a korban a fiatalok már önálló döntéseket hoznak, de feltétlenül szükséges, hogy e döntések meghozatalánál mellettük álljanak azok, akiktől segitséget, irányitást, tanácsot várnak. Ha minden szülő és nevelő idejében felfigyelne a fiatalok magatartásának káros kinövéseire, ha idejében gondoskodnának arról, hogy a fegyelmezetlen gyermekből ne váljék huligán, a lustából munkakerülő, tolvaj, ugy kevesebb ügyben kellene itélkeznünk, kevesebb lenne a kallódó fiatal.

Korántsem mondtam el mindent, amit el kellene mondani a fiatalkoruak bünözésének megelőzéséről. Csupán figyelmeztetni kivántam a szülőket, mert nincs szomorubb látvány, mint a biróí pulpitus előtt álló gyermek.

SÁRARU IULIAN
biró

FIATALOK

Olvasd és terjeszd a Vörös Lobogót!

Holnaptól kezdve

1971 folyó hó 10 és 30 között városunkban a Meresiev téren

naponta a nagyközönség rendelkezésére áll

a legkorszerübb SOLI tipusu

olasz elektroszkuter berendezés.

Szórakozási lehetőséget nyujt minden korosztály számára.

A kutatás anyagi alapjának fejlesztése

Korunkban a tudomány és a technika robbanásszerű fejlődésének, az információs anyag egyre viharosabb behatolásának vagyunk szemtanui minden tevékenységi területen, ami egyre nyomatékosabb előfeltétele az ipari termelés minőségének és versenyképességének a nemzetközi piacon. Az eltelt ötéves terv folyamán jelentősen fejlődött hazánkban a tudományos kutatás annak a gondoskodásnak kifejezéseként és bizonyítékaként, amelyet a párt és az állam tanusit, hogy növelje a tudomány hatékonyságát és hozzájárulását a gazdasági és társadalmi célkitüzések megvalósításához, átalakitsa a tudományt közvetlen termelő erővé, ahogyan Nicolae Ceaușescu elvtárs már az RKP IX. kongresszusán rámutatott. „A tudománynak egyre aktivabban hozzá kell járulnia a haza gazdasági erejének szüntelen erősitéséhez, az egész társadalom fejlesztéséhez" — mondotta pártunk főtitkára.

A román tudományos kutatásnak az 1966—1970-es időszakában megtett felfelé ivelő utjára a legjobban világitanak rá e tevékenység fejlődésének és anyagi alapja korszerüsitésének adatai: 1970-ben több mint 261 kutatóegység volt az 1965. évi 216-tal szemben, a mult év végén 74 gyári laboratórium müködött az 1965. évi 33-hoz viszonyitva. Ebben az időszakban az állami költségvetésből 9148 millió lejt utaltak ki a tudományos kutatás finanszirozására, ami 46 százalékos növekedést jelent az előző ötéves tervhez viszonyitva. E hatalmas beruházási volumen elosztásánál szem előtt tartották, hogy nagyobb alapokat nyujtsanak a gazdaság egyes gyorsan fejlődő ágazataiban müködő kutatásnak. A vegyipari kutatásra például a beruházások 21 százalékát, az elektronikai és elektrotechnikai kutatásokra azok 9,5 százalékát, a nukleáris fizikai kutatásra azok 9 százalékát fordították. A beruházási alap jelentős részét — mintegy 16 százalékát — a mezőgazdasági tanulmányoknak és kutatásoknak szentelték. Ennek segitségével kibővitettek számos intézetet, mint például a Vegyipari Kutatóintézetet, létrehoztak ujabbakat, mint például a galaci Hajóépitési Kutató- és Tervezőintézetet, a bukaresti Szerszámgép és Aggregát Kutató- és Tervezőintézetet, a bukaresti Tervezési Tanulmányi és Kutatóintézetet, a nagybányai Érc- és Színesfém Kutató- és Tervezőintézetet, a craiovai Kőszénbányászati Kutató- és Tervezőintézetet és másokat. Az uj egységek nyomán jelentősen növekedett a kutatásban dolgozó káderek száma — jelenleg több mint 44 000 az 1965. évi 30 000-rel szemben — s ez tükröződik a kutatási témák számának növekedésében is: mintegy 10 000 téma a gazdasági és társadalmi tevékenység legkülönbözőbb területeiről. Ugyanakkor nagy figyelmet szenteltek a kutatóegységek korszerü berendezéssel való ellátásának, s erre a célra mintegy 1700 millió lejt utaltak ki.

E rövid áttekintés az eltelt ötéves terv tudományos eredményeinek csak egy részéről szól. A kutatás anyagi alapjának fejlesztése jól megérdemelt nemzetközi hirnevet szerzett a román tudománynak, és uj távlatokat nyitott olyan problémák tisztázásához, amelyek nagy jelentőségüek a szocialista gazdaság fejlődése, hazánk társadalmi haladása szempontjából.

CONSTANTIN PAVEL

KORSZERŰ TECHNIKA A TŰZOLTÁS IRÁNYÍTÁSÁBAN

A Bukarest municipiumi tüzoltóságon diszpécser szolgálat kezdte meg müködését. Ennek berendezése, amelyet teljes egészében hazai szakemberek terveztek, központilag irányitja a telefon vagy rádió utján bejelentett tüzesetek oltási müveleteit. A diszpécser szolgálaton fényjelző berendezés mutatja, melyik utcán van a tüz, és a szolgálatvezető tiszt nyomban oda irányithatja a legközelebbi tüzoltó-egységet. A riasztó berendezés hálózata bekapcsolható ipari objektumokba és más egységekbe. Ebben az esetben a diszpécser szolgálat fényjelzője magát a vállalatot is megjelöli.

Az oltási müveletek irányitása szintén hazai gyártmányu, az egész fővárost átfogó rádióhálózat utján történik.

Az uj diszpécser szolgálat, korszerü berendezései révén, szamottevően könnyiti és hatékonyabbá teszi a tüzoltók munkáját.

60 év a botanika szolgálatában

Kilencven esztendővel ezelőtt, 1881 április 7-én látta meg a napvilágot egy Nyárád menti falucskában Nyárádi Erazmus Gyula, a hazai botanikai tudomány egyik kiváló müvelője.

A vasuti pályaőr fia már gyermekkorában különös érdeklődéssel fordult a környező természet szépségei felé, bámulta, gyüjtötte a virágokat és ez az érdeklődés hamarosan valódi, olthatatlan szenvedéllyé változott, mely elkisérte az iskola padjain és később egész élete során.

Fáradhatatlanul tanulmányozta előbb szükebb, majd tágabb hazája, később számos szomszédos ország növényvilágát. Éles megfigyelő szemmel és lankadatlan szorgalommal felvértezve, Nyárádi Erazmus Gyula közel 65 esztendőn át szolgálta a tudományt és jelentős eredményekkel gazdagitotta a roman botanika nemzetközi hirnevét. Munkássagának eredményeit több mint 150 tudományos dolgozata, az általa felfedezett és először leirt 1200-nál több növény és két uj faj fémjelzi. Hatalmas, szerteágazó munkásságának betetőzését jelentik az ország különböző botanikai övezeteit leiró átfogó monográfiák és különösen a Románia Szocialista Köztársaság Flórájának az ő gondozásában megjelent kilenc kötete. Ez a mü joggal vivta ki a nemzetközi szakkörök osztatlan elismerését.

A páratlan méretü rendszerező és leiró munka mellett számottevő tevékenységet fejtett ki mint növénygyüjtő és preparátor is. Hervadhatatlan érdemei vannak a kolozsvári egyetem botanikai tanszéke természettudományi laboratóriuma és muzeuma messze földön hires növénygyüjteményének összeállitásában, rendszerezésében. Ezáltal jelentős része volt a hazai botanikai oktatás továbbfejlesztését szolgáló alapok létrehozásában. Ugyanakkor kiemelkedő szerepet játszott a növényfajok fejlődése számos alapvető kérdésének tisztázásában is.

A halál 1966 junius 10-én elragadta a hazai tudomány élő nagyjai közül Nyárádi Erazmus Gyula akadémikust, érdemes tudóst, de mindig a haladás szolgálatába állitott fáradhatatlan tevékenységével méltán vivta ki nemcsak a szakemberek, de minden tudományt tisztelő ember megbecsülését és elismerését.

M. M.

TUDÓSÍTÁSOK • PILLANATKÉPEK • BESZÁMOLÓK • FOTÓ • ÚTLEÍRÁSOK • HÚMOR

VL Magazin

HÍREK • RIPORTOK • JEGYZETEK

ÁPRILISI TRÉFA

Csütörtök reggel (április elsején) a franciák milliói arról értesültek a France-Inter rádió adásából, hogy Anglia EGK-csatlakozásának megkönnyitése végett a Közös Piac-országok áttérnek a baloldali forgalomra. Amint a rádió bemondója közölte, az intézkedés egyben válasz arra, hogy Nagy-Britannia áttért a tizedes rendszerre. Bejelentve, hogy a határozatot a „hatok" szállitásügyi miniszterei szerda este Brüsszelben hozták, a hirmagyarázó rámutatott, hogy a francia küldöttség eredetileg tartózkodott a baloldali közlekedésre való áttérés költségessége miatt, de végül megszavazta a határozatot abban a reményben, hogy az fellendíti a La Manche-csatorna alatti alagut épitését. Az olaszok — mondotta a hirmagyarázó — semleges álláspontra helyezkedtek, minthogy ők megszokták mind a jobb, mind a baloldali közlekedést.

A France-Inter egész apparátusának mozgósitásával kommentálta a szenzációs hirt. A főbb nyugati fővárosokban lévő tudósitói részletesen ismertették a határozat visszhangját. A londoni tudósító közölte, hogy a TIMES a következő cimmel tájékoztatta olvasóit az intézkedésről: Végre megszünt a kontinens elszigeteltsége. A nyugat-németországi hirmagyarázó tájékoztatta a francia hallgatókat, hogy a nyugatnémet hatóságok máris intézkedtek a baloldali közlekedés bevezetése érdekében. A France-Inter brüsszeli különtudósitója a hat miniszternek a határozathozatalt megelőző 15 órás vitájáról tájékoztatott.

Miután a hir országszerte ismertté vált, a rádió riporterei a járókelők százait interjuvolták meg. Az interju-alanyok a leghatározottabban tiltakoztak az EGK-határozat ellen. A burgundiai rendőrség azonban közölte, hogy tanfolyamokat indit a baloldali közlekedés megkönnyitésére.

Este, a rádióhallgatók vég nélküli telefonhivásaira válaszolva, a France-Inter bemondója közölte, hogy... az egész csak április elsejei tréfa volt!

A hagyományos április elsejei tréfák nem hiányoztak más rádiók müsorából sem. Az angliai BBC félórás adásban kommentálta, hogy „Gerald Burley antropológust Ettorio Savini-emlékdijjal tüntették ki". A rádió közölte több tudományos személyiség nyilatkozatát is az eseménnyel kapcsolatban. Később a BBC bemondója jelentette, hogy a rádióállomáshoz egy kisasszony telefonált, tiltakozva, hogy tőle nem kértek nyilatkozatot, holott ő a kitüntetett tudós menyasszonya. Válaszként a bemondó közölte, hogy mind a tudós, mind a dij puszta kitalálás.

A bécsi rádió azzal tréfálta meg hallgatóit, hogy bejelentette, péntektől kivonják a forgalomból a tizschillingeseket, minthogy az érmek egyik oldalára nyomtatott lányfej kalapja ferde. A bécsiek valósággal megrohamozták a bankfiókokat, lévén, hogy „a beváltásra" mindössze egy nap állt rendelkezésükre. Egy angliai magángimnázium tanulói hirdetést adtak fel az egyik ujságba, hogy iskolájuk eladó. Csütörtök délig 35 vevő jelentkezett az iskolaigazgatónál.

Új találmány — a vízmotor

Egy madridi garázsban Arturo Estevez Varela sevillai feltaláló bemutatta a sajtó képviselőinek legujabb találmányát, a vizmotort. A bemutatón a kétkedésüket egyáltalán nem palástoló szakemberektől körülvett Estevez Varelanak a vizvezetékből vett egy liter vizzel sikerült müködésbe helyeznie a kis motort.

A találmány alapelve nagyon egyszerü. A vizet egy 6 voltos és 2,3 amperes elem oxigénre és hidrogénre bontja, s a folyamatosan termelt hidrogén meghajtja a robbanómotorhoz hasonlóan müködő gépezetet.

A vizmotor — Arturo Estevez Varela 58. találmánya — a feltaláló véleménye szerint minden szempontból jobb, mint a benzinmotor. Ami a legfontosabb, nem szennyezi a levegőt. Estevez 1951-ben kezdte meg a kisérleteket, s a vizmotort 10 000 óra alatt állitotta elő. A már öt hónapja müködő motor négyóránként egy liter vizet fogyaszt. Sevillában már közlekedik egy vizmotoros kerékpár is. Varela találmányát 1970. julius 22-én szabadalmazták, de eddig még nem akadt rá vevő.

A France Presse szerint Varela találmánya nem forradalmasitja a technikát, mivel az utóbbi években már több hasonló kisérleti motort mutattak be. A viz elsődleges energiaforrásként való felhasználása rég szerepel a ballisztikával kapcsolatos szakirodalomban. A szakemberek már felvetették az ilyen elv alapján müködő rakéta gondolatát.

Az első óra, amely a holdidőt mutatja

A New York-i Hayden planetáriumban nemrég kifüggesztették az első olyan órát amely a holdidőt mutatja. A Kenneth Franklin asztronómus által készitett kronométer alapegysége a 29,53 földi napnak megfelelő holdváltozás, amely egy holdi nappalt és éjjelt foglal magában.

★

A hordozható magnetométer nagy eltéréseket állapitott meg a mágneses tér erősségében a Hold különböző övezeteiben. A Conekráter környékén például a magnetométer 101 gamma mágneses intenzitást mutatott, mig a Viharok Óceánján csupán 37 gammát jelzett.

Fél kilométerrel „megnőtt" a meziádi barlang

A Belényes környéki meziádi barlang régi idők óta ismert. Sepsi Czáran Gyula, a hirneves Bihar-kutató tárta fel századunk elején. A barlang első részletes térképe is elkészült már 1931-ben, dr. Balogh Ernő kolozsvári földtan professzor munkája nyomán. A meziádi barlangvezetők csekély honorárriumért a barlang legtávolabbi zugaiba is elvezetik a látogatót. Semmi ujat nem rejthet már a barlang — ez a szakemberek véleménye.

Az aradi amatőr barlangkutatók egyik csoportja azonban felfigyelt a barlang vizjárásában mutatkozó ellentmondásokra, amelyeket részletesen tárgyal dr. Balogh Ernő „Cseppkő világ" c. könyvében (Ifjusági Könyvkiadó, Bukarest 1969).

A Medencesor elnevezésü időszakosan aktiv (vizfolyással rendelkező) folyosóba Czáran Gyula ásással jutott be. Ez a bejárat azonban hamarosan ismét feltöltődött a felszinről besodort hordalékkal. Az 1931-ben készült térképen már csak mint „kikutathatatlan rejtett folyosó" szerepel. Ennek a 200 méternél hosszabb folyosónak fél évszázadig nem volt látogatója.

Az aradi barlangkutatók ez év februárjában egy eddig teljesen ismeretlen, 20 méter mély függőleges aknára találtak. Kötélen leereszkedve tágas folyosóba jutottak. Több helyen Czáran-jelzésekre bukkanva meggyőződhettek arról, hogy megtalálták az „elveszett" folyosót.

Tisztázatlan maradt még az összeköttetés a Medencesor és a Csontterem között. Az összeköttetés létezése mellett szólt a Medencesorban található nagy mennyiségü barlangimedve csont, ami csakis a Csontteremből sodródhatott át. A megoldás egy 30 cm magas, 100 méternél hosszabb folyosó volt, amelyen azonban csak a csoport legcingárabb tagjának sikerült végigkusznia.

Tudományos szempontból azért jelentős az aradi barlangkutatók feltárása, mert megdöntötte azt a feltételezést, mely szerint a nagy esők alkalmával beinduló Viznyelő Csontterem — Időszakos-forrás vizrendszer egy folyamatosan lejtő csatornát képezne a Csontterem és a Medencesor között. A valóság az a hihetetlennek tünő dolog, hogy a Csontteremből a Medencesorba jutó viz egy szük csatorna FELFELÉ haladó ágán folyik végig. Ennek magyarázata az, hogy a lefelé haladó csatornaág csak egy bizonyos mennyiségü vizet tud levezetni, a többletmennyiség pedig — hirtelen hóolvadások vagy nagy esők alkalmával — időszakos „szifonokon" keresztül feltör a Medencesorig, innen pedig kijut al Altárnába.

Az eddig is ismert öt emelet mellett, a meziádi barlangban vizjárat szempontjából még a következő szintek léteznek:

— a barlang legalsóbb szintü aktiv folyosója, mely napjainkban van kialakulóban. Ha a barlangban kevés a viz, ezt a feltételezett járat még le tudja vezetni és a barlang főbejáratától nyugatra mintegy 100 méterre lévő forrásban lát napvilágot;

— ha a vizhozam nagyobb, a viztöbblet már keresztülfolyik a Csonttermen és az Időszakos-forráson tör fel. A viz az Altárnán keresztül közvetlenül a Nimăești patakba folyik;

— rendkivül nagy vizhozamnál müködésbe lép a Csontterem „tulfolyó szifonja" és a Medencesorból is megindul a viz. Ez szintén az Altárnán keresztül távozik a barlangból.

A Medencesor és a Csontterem közti járat összhosszusága mintegy 500 méter. Ennek alsó kis része régen járható volt. Kiásással tovább, a Csontteremig is járhatóvá lehetne tenni. Ennek az lenne az előnye, hogy a barlang belső részeibe nemcsak az Ördögnyakon, hanem itt is be lehetne jutni.

A Medencesor folyosóival együtt a meziádi barlang erősen megközeliti a komárniki barlang 4040 méter hosszát. A helyszinen felvett topográfiai adatok részletes feldolgozása után még az sem lehetetlen, hogy megelőzi hosszuságban és az ország negyedik legnagyobb barlangja lesz. (Jelenleg a komárniki barlang után az ötödik helyen van).

Az aradi barlangászok ezzel még korántsem fejezték be feltárásaikat. Legközelebbi célkitüzésük a barlang feltételezett felső bejáratának megtalálása.

MAIER GYULA

Hogyan jött létre a vallás az őstársadalomban?

Az ősember, aki többé-kevésbé durván csiszolt kőszerszámokkal és doronggal volt felfegyverkezve, gyüjtögetésből, halászatból és vadászatból élt, nyilván ki volt szolgáltatva a természetnek. Az őstársadalom földmüvese látta, hogy munkájának gyümölcsei éghajlati tényezőktől függenek: esőtől és szárazságtól, melegtől és hidegtől.

A természet spontán és pusztitó erői: a vihar, földrengés, árviz, szárazság, betegség az ősembernek érthetetlen, félelmetes és misztikus erőnek tünt. Az ősember tudatlanságában s a természet vak erőivel szembeni tehetetlenségében ezeket földöntuli tulajdonságokkal ruházta fel. Nyilvánvalóan azt remélte, hogy a mágia, a varázslás szertartásával, befolyást gyakorolhat a környező világra, az emberekre, állatokra, a természeti jelenségekre, sőt, a képzeletbeli szellemekre és istenekre is. Az ősember, miután természetfeletti erővel ruházta fel a természet tárgyait, ráolvasással, könyörgésekkel, szertartásokkal, mágiával próbált hatni rájuk. Mivel az ember tehetetlenségében nem tudott hatni reális eszközökkel a külvilágra, hamis, irreális mágikus eszközökhöz folyamodott. A vadászjáték, például, képzeletében segit a vadászatnak, egyenértékü vele. Az árnyalak, a szimbólum egyenértékü a valósággal. A társadalom fejlődésének alacsony fokán álló ausztrálok mielőtt kenguru vadászatra indultak, még szembeni tehetetlensége szülte az első vallásos képzeteket.

Ismeretelméleti gyökerei

Habár a neandervölgyi ember ősei, a pithecanthropusok és a sinanthropusok kétségkivül a természet vak erőivel szemben sokkal tehetetlenebbek voltak, mégsem alakultak ki náluk a vallásos képzetek, Mivel magyarázhatjuk ezt? Azzal, hogy a természettel harcban álló ember tehetetlensége egymagában még nem elegendő a vallásos képzetek kialakulásához. A vallásnak ismeretelméleti gyökerei is vannak.

Lenin, Arisztotelész Metafizika cimü könyvének konspektusában elmondja, hogyan megy végbe ez a folyamat a megismerésben: Az emberi ismeret kettéhasadása és az idealizmus (= vallás) lehetősége adva van már az első elemi absztrakcióban: a „ház" általában és az egyes házak. Amikor az (emberi) elme az egyes dolgokhoz nyul, másolatot (= fogalmat) készit róla, ez nem egyszerü, nem közvetlen, nem tükörszerüen holt, hanem bonyolult, kettéhasadt, cikkcakkszerü aktus, amely magába foglalja azt a lehetőséget, hogy a képzelet messze elrepül az élettől; sőt mi több, magába foglalja azt a lehetőséget, hogy az absztrakt fogalom, az eszme, képzeletté (végeredményben = istenné) alakult át (mégpedig ugy, hogy az ember észre sem veszi, nem ébred az átalakulás tudatára)..."

A gondolkodás, a valóság elvont fogalmakban való tükröződése, bizonyos körülmények között lehetőséget teremt a vallás kialakulására és fejlődésére. Az ősembernek csak gyenge, nagyon gyenge tudata van. Képzelőereje, amely kezdetleges, lehetővé teszi, hogy önkényesen, fantasztikus lényeket alkosson magának. Ezek, amilyen fantasztikusak, épp oly fantasztikusan uralkodnak a világ tulnyomó része felett, amelynek az ősember a gyakorlatban nem tud urává válni. Az ember teremtette az isteneket és a róluk alkotott fogalma annál inkább halványodik, minél inkább uralma alá hajtja a világot.

KELEMEN DEZSŐ

A tudomány és a vallás II.

A XIX. században is vallásos táncot jártak a homokba rajzolt kenguru körül, és a rajzot lándzsákkal döfködték keresztül, azzal a meggyőződéssel, hogy ez a szertartás biztositja a vadászat eredményességét. „A gyengeség — irja Marx — mint mindig, a csodahivésbe menekült, azt hitte, legyőzte az ellenséget, ha a képzeletben eltüntette..."

Tehát az ősembernek a természet borzalmas és pusztitó erőivel szemben a vallás volt az egyetlen fegyvere.

Az Atomfizikai Intézet szakemberei kiváló eredményeket értek el a lézertechnikában. Irányjelző hélium-neon lézermodelljük például a többi között az alagutfurásban hasznositható, amennyiben segédkezik az előhajtás irányának betartásában. A berendezést a lotrui vizierőmü üzemvizalagutjának épitésénél gyakorlatilag is ellenőrzik. A 600 watt teljesitményü széndioxidlézer kemény és rendkivül kemény, magas olvadáspontu anyagok megmunkálására alkalmas. A hazai viszonylatban először előállitott kádmium-hélium lézert tudományos kutatómunkára, főként a plazma vizsgálatára szánták.

Az Atomfizikai Intézet a tavaly öt lézerberendezést szállitott le különböző főiskoláknak.

A kutatók és a tervezők jelenleg a többi között a további gyártmányfejlesztés kérdéseivel foglalkoznak.

VARJUFÉSZKEK

NEMZETKÖZI ÉLET

A Román Kommunista Párt küldöttségének látogatása Moszkvában

(Folytatás az 1. oldalról)

gozott elvek és módszerek széles körü alkalmazhatóságát különböző tevékenységi területeken, az intézet együttmüködését a Szovjetunió különböző gazdasági és ipari egységeivel.

Ezután megtekintettek több laboratóriumot és osztályt. A Szovjetunió területén lévő vasérc tanulmányozásával foglalkozó laboratórium vezetője — V. Mamikonov — rámutatott, hogy a nagy termelékenységü számítógépek, valamint az intézetben kidolgozott módszerek segitségével jelentősen egyszerüsitették száz- meg százezer dokumentum adatainak feldolgozását. D. Agiejkin, a termelésvezetés lélektani kérdéseivel és müszaki eszközeivel foglalkozó laboratórium vezetője ismertette Nicolae Ceauşescu elvtárssal, milyen pozitiv befolyást gyakorolnak a munkalélektanra az egyes felszerelések meghibásodását előrejelző készülékek. M. Mejerov, a kőolajrétegek kutatásának és kitermelésének vezetésével foglalkozó laboratórium vezetője elmondotta a vendégeknek, hogy az intézetben kidolgozott módszerek alkalmazásával megkapták az eredetileg tervezett adatokat, kiszámitották a kőolajréteget és elvégezték a kitermelés ipari kikisérletezését egy baskiriai kőolajövezetben, csökkentve ezáltal mind a müveletek időtartamát, mind azok önköltségét. A szabványokkal foglalkozó laboratóriumban Nicolae Ceauşescu elvtárs érdeklődött a finomitók operativ vezetési rendszere, a folyékony üzemanyagok és olajok termelése iránt.

Trapeznyikov akadémikus részletesen taglalta a román vendégek előtt a pneumatikus irányitási eszközök jelentőségét és előnyeit, rámutatott, hogy ezek más területeken is használhatók, például az orvostudományban.

A továbbiakban megtekintették az intézet kiváló müszaki szinvonalu gépekkel felszerelt, modern számitóközpontját, amely operativan megoldja a mindennapi munka számos problémáját.

Nicolae Ceauşescu elvtárs, a küldöttség többi tagja az intézet vezetőivel folytatott baráti megbeszélés során behatóan érdeklődött e fontos tudományos központ gazdasági hatékonyságáról, a központ és a termelőegységek együttmüködéséről, arról, mennyiben lehet kiterjeszteni az intézet tevékenységét a nemzetgazdaságra. V. A. Trapeznyikov akadémikus elmondotta, hogy jelenleg 25 szovjet automatizálási gépgyár müködik automata vezetési rendszer alapján.

A Román Kommunista Párt főtitkára hangsulyozta a román és a szovjet tudományos dolgozók közötti baráti együttmüködési kapcsolatok fejlesztésének nagy jelentőségét. **„Napjainkban — mondotta Nicolae Ceauşescu elvtárs — a tudományos dolgozók közötti együttmüködés rendkivül fontos az emberiség haladása szempontjából. Ez még nyilvánvalóbb akkor, amikor a szocializmus és a kommunizmus építéséről van szó".**

V. A. Trapeznyikov, az intézet igazgatója a maga és az intézet tudósainak és kutatóinak nevében melegen megköszönte Nicolae Ceauşescu elvtársnak, a Román Kommunista Párt küldöttsége tagjainak az intézetben tett látogatást, azt a nagy érdeklődést, amelyet az intézet tevékenysége iránt tanusitottak, az intézet eredményeit értékelő szavakat.

Cornel Burticã miniszter befejezte hivatalos látogatását Iránban

Cornel Burticã román külkereskedelmi miniszter befejezte hivatalos iráni látogatását. A miniszter csütörtökön részt vett a Hushang Anshari gazdasági miniszterrel folytatott megbeszélések utolsó menetén.

Pavel Silard nagykövet vacsorát adott a román miniszter tiszteletére, s azon részt vett Hushang Anshari, Dzsamshid Amuzegar pénzügyminiszter, Hasszan Zahedi belügyminiszter és más hivatalos személyek.

A két fél áttekintette a Románia és Irán közötti kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokat és megvizsgálta azokat az intézkedéseket, amelyekkel tovább bővithetők e kapcsolatok. Megegyeztek abban, megtartják az iráni császári kormány és a Románia Szocialista Köztársaság kormánya közötti gazdasági együttmüködési vegyesbizottság 7-ik ülésszakát, s hogy ennek előkészitő bizottsága 1971 augusztusában Bukarestben összeül.

A Laoszi Hazafias Front Központi Bizottságának nyilatkozata

A Laoszi Hazafias Front Központi Bizottsága nyilatkozatot adott arról, hogy ujabb thaiföldi csapatokat vezényeltek Laoszba. Amint a dokumentum rámutat, csupán másfél hónap leforgása alatt, február 14 és március 30 között a bangkoki hatóságok hat zaszlóaljat vezényeltek a Korsók-völgyének délnyugati részén elterülő Sam Thong-Long Chang laoszi tartományba, s ezzel 12 zászlóaljra növelték a térségben állomásozó thaiföldi csapatlétszámot. Ezek a zászlóaljak, más alakulatokkal, közöttük Van Pao tábornok különleges osztagaival együtt és az amerikai légierők támogatásával részt vesznek a Patet Lao-erők kezén lévő övezetek elleni hadmüveletekben. Ezenkivül számottevő thaiföldi erőket vontak össze a határ közelében és készitették fel laoszi bevetésre — hangoztatja a nyilatkozat.

A dokumentum befejezésül rámutat, hogy mindezek az akciók sértik Laosz szuverénitását, függetlenségét, semlegességét és területi épségét, s a legsulyosabban lábbal tiporják az 1962. évi genfi Laosz-egyezményeket.

Külpolitikai jegyzet

AZ ENYHÜLÉS, A BÉKE ÉRDEKÉBEN

A nemzetközi élet számos legutóbbi eseménye tanusitja annak a tételnek az érvényességét, hogy a különböző társadalmi-politikai rendszerü államok között normális kapcsolatokat kell meghonositani, mégpedig a teljes jogegyenlőség és a kölcsönös tisztelet alapján, a felek kölcsönös érdekében, az enyhülés és a béke javára. Csupán az utóbbi két hétben a sajtó beszámolt a Kuwait, illetve Kamerun és a Kinai NK közötti, a Chile és a Német DK közötti diplomáciai kapcsolatok, valamint a Chile és Vietnam DK közötti kereskedelmi kapcsolatok létesitéséről. S egyre nagyobb tért hódit az az irányzat, hogy az államok közötti kapcsolatokat normális alapokra kell helyezni. Jellemző ebben a tekintetben, hogy az uj norvég kormány — a washingtoni adminisztráció minden presszója ellenére — kitart amellett az elhatározása mellett, hogy felveszi a kapcsolatokat Vietnam Demokratikus Köztársasággal.

A fentebb emlitett országok azt is bejelentették, hogy kapcsolataikat a szuverénitás, a jogegyenlőség, a belügyekbe való be nem avatkozás, a kölcsönös előnyök elvére akarják alapozni. Ezek a kormányok hangsulyozták, hogy véleményük szerint az emlitett elvek teljes tiszteletben tartása megegyezik népeik érdekeivel, a népeknek azzal az óhajával, hogy fejlesszék az együttmüködést minden területen, hogy békében és jó egyetértésben éljenek.

A kapcsolatok normalizálásának fokozódó irányzata mindennél világosabban mutatja, hogy az államok valóságérzettel itélik meg a jelenlegi politikai helyzetet, hogy további erőfeszitéseket kivánnak tenni egészséges államközi kapcsolatok meghonositásáért. Objektiv folyamat ez, amelyet a mai világhelyzet, annak szükségessége határoz meg, hogy az összes államoknak — függetlenül nagyságuktól, földrajzi fekvésüktől vagy társadalmi-politikai rendszerüktől — egyenlő alapon ténylegesen együtt kell müködniük a nemzetközi élet nagyfontosságu problémáinak megoldásáért, a béke és az enyhülés javára.

V. CRIŞU

KÖZEL-KELET

● Szombaton Kairóban megkezdődik az arab államfők képviselőinek értekezlete ● Ammanban nyugalom van ● A Jordániai KP álláspontja

Csütörtökön bejelentették Kairóban, hogy szombaton az EAK fővárosában megkezdődik az arab államfők képviselőinek a jordániai helyzettel kapcsolatos értekezlete. A France Presse szerint Hafez Iszmail külügyminisztériumi államtitkár csütörtökön megbeszélést folytatott azoknak az országoknak a nagyköveteivel, amelyek bejelentették részvételüket az értekezleten. Kairóban nem közölték hivatalosan az értekezleten részt vevő országok számát. Az EAK kezdeményezésére pozitiv elvi választ adott hét ország: Szudán, Sziria, Libia, Libanon, Tunézia, Kuwait, és Dél-Jemen. Ammanban bejelentették, hogy Jordánia hivatalosan közölte: nem vesz részt az EAK kezdeményezte összejövetelen.

☆

Hirügynökségi tudósitások szerint a jordániai fővárosban végre nyugalom honol. A palesztinai kommandók folytatják a nehézfegyverek elszállitását Ammanból. Noha nem adtak ki hivatalos közleményt, a France Presse feltételezi, hogy ezt a müveletet az Arab Főbizottság tisztjei ellenőrzik, akik még mindig Ammanban tartózkodnak, hogy biztositsák a kairói és az ammani egyezmények alkalmazását. Az egyezmények előirják, hogy a feddainoknak ki kell vonniuk fegyveres egységeiket és el kell szállitaniuk nehézfegyvereiket a jordániai városokból.

☆

Az Al Nidaa cimü napilapban, a Libanoni KP sajtószervében megjelent közlemény szerint a Jordániai Kommunista Párt véleménye szerint az ammani és kairói egyezmény szövege holt betü maradt. Hangsulyozva, hogy ez a helyzet nem huzódhat sokáig, a Jordániai Kommunista Párt szorgalmazza a harcok beszüntetését és a kairói és ammani egyezmény maradéktalan alkalmazását.

Az SZKP XXIV. kongresszusának munkálatai

MOSZKVA. (Agerpres). — Tudositás Silviu Podinától:

Csütörtökön folytatta munkáját a Kreml kongresszusi termében az SZKP XXIV. kongresszusa. Az ülésen S. R. Rasidov, az SZKP KB Politbürójának póttagja elnökölt.

Az SZKP XXIV. kongresszusának irányelvei az 1971—1975-re szóló szovjet ötéves nemzetgazdaság-fejlesztési tervről cimü jelentés vitája során felszólalt K. N. Rudnyev, készülék-, automatizálásielem és vezérlőrendszer épitési miniszter. Mint rámutatott, ez az iparág teljesitette a mult ötéves terv összes mutatóit, a termelést 2,3-szeresen növelte. A felszólaló hangsulyozta az automata vezérlőrendszerek bevezetését a különféle nemzetgazdasági ágak vállalataiban. Mint mondotta, ezek a rendszerek maradéktalanul bebizonyitották célszerüségüket. A jelenlegi ötéves terv folyamán több mint 2600 automata vezérlőrendszert állitunk be iparvállalatokban és más gazdasági egységekben. Az ötéves terv folyamán a készülékgyártás terén rátérünk a mikroelektronika széles körü használatára, ami emelni fogja a készülékek müszaki szinvonalát és üzembiztonságát.

A napirendi ponttal kapcsolatos vitát A. N. Koszigin, az SZKP KB Politbürójának tagja, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke összegezte. Bejelentette, hogy a vita során elhangzott javaslatok egy részét belefoglalták az irányelvtervezetbe, a többit megvizsgálás végett átadták a Minisztertanácsnak. Az ötéves terv végleges formáját augusztus 1-ig dolgozzák ki, majd a dokumentumot jóváhagyás céljából az SZKP KB plénuma és a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetjének ülésszaka elé terjesztik.

Csütörtökön Luis Carlos Prestes, a Brazil KP főtitkára és John Marx, a Dél-afrikai KP elnöke üdvözölte a kongresszust.

A kongresszus elfogadta a „Szabadságot és békét Indokina népeinek!" cimü felhivást és „Az igazságos és tartós békéért a Közel-Keleten" cimü nyilatkozatot.

A kongresszus ezután rátért a következő napirendi pontra, a párt központi szerveinek a megválasztására.

Az SZKP XXIV. kongresszusa folytatja munkáját.

Diszelőadás a küldöttek és a külföldi vendégek tiszteletére

Csütörtök este diszelőadás volt a Kreml kongresszusi termében az SZKP XXIV. kongresszusa küldötteinek és külföldi vendégeinek tiszteletére. Közreműködtek a legkiválóbb szovjet müvészek és müvészegyüttesek.

Az előadáson részt vett a Román Kommunista Párt küldöttsége, élén Nicolae Ceauşescu elvtárssal.

Ecuadori események

„A hadsereg támogatja Jose Velasco Ibarra elnököt" — mondotta szerdán Luis Robles Plaza, Ecuador uj honvédelmi minisztere.

Az ecuadori törzstisztek kedden összejövetelt tartottak a Luis Alfaro katonai kollégiumban. Az elnök részvételével megtartott összejövetelen megállapodtak a 29 letartóztatott tiszt szabadon bocsátásában és funkciójának visszaadásában. A liberális párt két vezetője, Ignacio Higaldo és Pedro Jose azonban továbbra is letartóztatásban maradt. Az ország elnöke ugyanakkor megerősitette, hogy menesztette Acosta Velasco honvédelmi minisztert, s az Peru nagykövetségén kért menedéket. Miután Luis Robles Plaza, az uj honvédelmi miniszter közölte, hogy Luis Jacome Chavez tábornokot visszahelyezik a Katonai Akadémia rektori tisztségébe, Ibarra elnök rádió és televizióbeszédében jelentette be, hogy lemond, ha Chavez tábornokot ujból kinevezik.

Ilyen előzmények után a quitoi politikai megfigyelők ugy vélik, hogy az uj honvédelmi miniszter szerdai kijelentése az államfő és a tisztek között támadt nézeteltérés tisztázásáról tanuskodik.

Lunahod-1

Ismét megkezdte müködését a Holdon a szovjet Lunahod—1. Mint ismeretes, az önjáró automata laboratóriumot 1970. november 17-én juttatta a Holdra a Luna—17 ürállomás.

Szerdán, a Földről kapott utasitásokra, ismét kinyiltak a napelemek és bekapcsolódtak a tudományos készülékek. A rádióösszeköttetés ideje alatt a Lunahod—1, egy kráteren áthaladva, 301 métert tett meg.

A telemetrikus adatok szerint a laboratórium készülékei nem sérültek meg a holdéjszaka alatt, a fülkében mind a hőmérséklet, mind a légnyomás a megszabott határokon belül maradt.

Apollo-15

Az Apollo—15 holdexpedició három asztronautája folytatja előkészületeit a julius 26-ra tervezett utra. David Scott, az expedició parancsnoka és James Irvin, a holdmodul pilótája, a modul fedélzetén 60 000 méter szimulált magasságban gyakorolja az irányitó müveleteket. Az edzések programszerüen folynak, bár néhány nappal ezelőtt rövid időre félbeszakadtak a fedélzeti müszerekben észlelt hibák miatt. Al. Worden, a vezérfülke parancsnoka egy másik szimulátorban az „ürvonat" meghajtási müveleteit gyakorolja.

A leszerelési bizottság ülése

Genfben ujabb ülést tartott a leszerelési bizottság. A. Roscsin, a Szovjetunió képviselője felszólalásában foglalkozott az általános leszerelés megvalósitásának módozataival. Amint hangsulyozta, ahhoz, hogy haladás történjen az általános leszerelés utján, olyan intézkedéseket kell foganatositani, mint a vegyi és biológiai fegyverek eltiltása, a nukleáris fegyverek használatának megtiltása, a föld alatti nukleáris kisérletek megtiltása, és ezzel egyidejüleg meg kell vizsgálni az általános és teljes leszerelési egyezmény megkötésének a kérdését. A szovjet delegátus rámutatott, hogy számos állam foglal állást az általános és teljes leszerelési tárgyalások mellett, majd hangsulyozta, hogy egy ilyen sokrétü kérdésnek a megoldása szükségessé teszi a bizottság összes tagállamainak és — kétségkivül — az összes nukleáris hatalmaknak az erőfeszitéseit. Roscsin megemlitette, hogy a Salt-tárgyalások kedvező eredménye elháritaná a rakéta- és nukleáris fegyverkezési hajsza ujabb fordulóját, és jelentős alapokat szabaditana fel konstruktiv célokra.

Alva Myrdal, a svéd küldöttség vezetője rámutatott, hogy a nemzetközi közvélemény aggodalommal tekinti a leszerelési tárgyalások menetét. El kell ismernünk — mondotta Svédország képviselője —, hogy az ENSZ tagállamait nem fogja kielégiteni, ha csak periferikus leszerelési intézkedésekről számolunk majd be. A vegyi és biológiai fegyverek problémájával kapcsolatosan Alva Myrdal olyan globális egyezmény mellett foglalt állást, amely eltilt minden ilyen fegyvert. Véleménye szerint nem elegendő csak a biológiai fegyvereket eltiltani, mert ilyképpen meghatározatlan időre kitolódna a vegyi fegyverek eltiltása.

Ignatieff nagykövet, Kanada küldöttségének vezetője szorgalmazta a föld alatti nukleáris kisérletek haladéktalan megtiltását, és számos konkrét javaslatot tett. Mint hangoztatta, a kanadai kormány nézete szerint ezek az inditványok elősegithetik a megegyezést.

Hainworth nagykövet, brit küldött a biológiai fegyverek eltiltásának kérdésével foglalkozott. Kijelentette, hogy delegációja pozitiv lépésnek tekinti és a legőszintébben üdvözli a szocialista országok uj megállapodás-tervezetét a bakteriológiai fegyverek és mérgező anyagok tökéletesitésének, gyártásának és felhalmozásának eltiltásáról.

Az ülés végén a szovjet megbizott felolvasta a Német DK kormányának nyilatkozatát a leszerelés kérdéseiben, s rámutatott, hogy küldöttsége a leszerelési bizottság dokumentumaként kérte a nyilatkozat szétosztását.

A tagállamok megegyezése értelmében a leszerelési bizottság ez év április 15-ig félbeszakitotta munkáját.

A UPI és a France Presse tudósitóinak közlése szerint a vientianei (Laosz) rendőrség leleplezte a királyi hadsereg jobboldali elemeinek összeesküvését, amelynek célja Szuvanna Fumma miniszterelnök kormányának eltávolitása volt.

A vientianei katonai körzet parancsnoka a France Presse szerint megerősitette az összeesküvés szervezéséről és felszámolásáról szóló hirt, a kormány egyik tagja pedig kijelentette, hogy számos jobboldali beállitottságu tisztet letartóztattak a királyi hadsereg soraiból.

LEGFRISSEBB HÍREINK

A colomboi rádió csütörtökön közölte, hogy a ceyloni légierő bombázta a felkelők két állását. Egyben ujabb csapaterősitéseket küldtek Galle, Matara, Hambantota és más déli partmenti városokba. Egalle helységben, Colombotól mintegy 75 kilométerre harcok voltak, amelyekben több tucat ember meghalt, illetve megsebesült. Jelentések szerint Paranagama városban is harcok voltak.

Patrick Lucey Wisconsin állam kormányzója, népszavazást szervezett, amelynek során az állam fővárosa, Madison városlakosságának 66 százaléka a Dél-Vietnamban tartózkodó amerikai csapatok azonnali kivonása mellett foglalt állást. A kormányzó kifejezte reményét, hogy Nixon elnök szem előtt tartja ezt az eredményt.

A Daily Telegraph csütörtöki száma közli a Gallup Intézet közvéleménykutatási eredményét, amely szerint Angliában a laburista ellenzék nagyobb népszerüségnek örvend, mint a konzervativok. A megkérdezettek 48 százaléka kijelentette, hogy választások esetén a laburistákra szavaznak, a konzervativokra a megkérdezetteknek csak 44,5 százaléka adná szavazatát.

Az Északi-sark—16 szovjet tudományos állomás, amelyet 1968 áprilisában rendeztek be egy uszó jégtáblán a Vrangel-szigettől 500 kilométerre északkeletre eddig 2500 kilométerre távolodott el a kontinenstől.

Az állomás személyzete adatokat gyüjt az Atlanti-óceán és a Csendes-óceán mélyvizeinek interferencia-övezetéről és az Északi-sark központi övezetének domborzatáról.

Az Északi sarkon jelenleg négy szovjet uszó tudományos állomás müködik.

Amint a PAP hirügynökség közli, a katowicei törvényszék 25 évi börtönre itélte Rudolf Olmot, aki 1970. augusztus 26-án megpróbálta eltéritení a Lot lengyel légiforgalmi társaság egyik utasszállitó repülőgépét. Az eltéritési kisérlet tragikus kimenetelü volt, hangsulyozza a hirügynökség, mivel a Rudolf Olm kezében lévő trotiltöltet felrobbant és sulyosan megsebesitett néhány utast. Megsebesült maga a légi kalóz is.

A Tupamaro uruguayi titkosszervezet, amelynek tagjai három hónappal ezelőtt elrabolták Geoffrey Jackson brit diplomatát, egy kalózrádió utján közölte, hogy a nagykövet szivrohamot kapott. A szervezet gyógyszert kért a brit nagykövetségtől.

A határkérdések rendeződtek és meggyőződésem szerint nem kerül sor több egyenetlenségre Nigéria és Kamerun között — jelentette ki Yakubu Gowon tábornok, nigériai államfő Yaoundeból hazaérkezve.

A látogatásról kiadott közös közlemény rámutat, hogy a felek tevékenyen támogatják a felszabaditási mozgalmakat, amelyeknek célja Afrika teljes felszabaditása a kolonializmus és a rasszizmus alól.

Chilében ujabb négy, összesen 10 ezer hektár területet felölelő latifundiumot sajátitott ki a Cora elnevezésü földreform bizottság: A Népi Egységkormány hatalomra jutása óta eltelt öt hónap alatt a Cora 335 nagybirtokot, vagyis összesen mintegy másfél millió hektár földet sajátitott ki.

Spanyolországban a polgárháboru befejezése óta most először sztrájkolnak az ország egy hivatalos szervének az alkalmazottai. A madridi televizió 200 technikusa mult péntek óta nem dolgozik. A sztrájk miatt több TV-programot le kellett mondani. A technikusok béremelést és a munkakörülmények javitását követelik.

A sztrájk kiterjedésének megelőzésére a rendőrség megszállta a TV-studiót.

Dél-Vietnam ideiglenes forradalmi kormányának alakulatai szerdán több támadást inditottak a magas fennsikok övezetében állomásozó saigoni erők ütegállásai ellen. A leghevesebb harcok Dakto helység közelében zajlottak le, s a hirek szerint a saigoni katonák sulyos veszteségeket szenvedtek. Támadás érte az amerikai csapatok Quang Tri tartományi hadállásait is, a kiüritett Khe Sanh-i támaszpont közelében. Az NFF-erők Quang Ngai és Binh Linh tartományban is több akciót hajtottak végre.

Michael Kohlnak, a Német DK Minisztertanácsa államtitkárának és Egon Bahrnak, Németország SZK szövetségi kancellárja államtitkárának következő találkozóját Egon Bahr kérésére április 30-ra, péntekre halasztották.

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii ut 81. szám. Telefon: 124-14, 116-92, 130-87, 135-69, 146-74. Kiadóhivatal: 128-34. Nyomdai 130-93, 120-77. Tip. I.P.B.A.

40 168